

VABARIIGI VALITSUS
MÄÄRUS**Vabariigi Valitsuse 17. detsembri 2020. a määruse nr 97 „Alutaguse rahvuspargi kaitse-eeskiri” ja 26. märtsi 2020. a määruse nr 23 „Paadenurme looduskaitseala kaitse-eeskiri” muutmine**

Määrus kehtestatakse looduskaitseaduse § 10 lõike 1, § 11 lõike 1 ja § 12 alusel.

§ 1. Määruste muutmine

(1) Vabariigi Valitsuse 17. detsembri 2020. a määruses nr 97 „Alutaguse rahvuspargi kaitse-eeskiri” tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 lõike 1 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„8) kaitsta kaitsealuseid taime-, seene- ja samblikuliike ning nende kasvukohti. Need liigid on lehitu pisikäpp (*Epipogium aphyllum*), kiirjas ruse (*Bidens radiata*), haruline võtmehein (*Botrychium matricariifolium*), palu-liivkann (*Arenaria procera*), kummeli-võtmehein (*Botrychium multifidum*), kõdu-koralljuur (*Corallorhiza trifida*), pruun lõikhein (*Cyperus fuscus*), Russowi sõrmkäpp (*Dactylorhiza russowii*), vesi-kiilsirbik (*Dichelyma falcatum*), sale villpea (*Eriophorum gracile*), sinine emajuur (*Gentiana pneumonanthe*), kahar parthein (*Glyceria lithuanica*), harilik sookäpp (*Hammarbya paludosa*), harilik käokuld (*Helichrysum arenarium*), järv-lahnarohi (*Isoetes lacustris*), väike käopõll (*Listera cordata*), vesilobeelia (*Lobelia dortmanna*), liiv-esparsett (*Onobrychis arenaria*), juurduv kõrkjas (*Scirpus radicans*), lamedalehine jõgitakjas (*Sparganium angustifolium*), karvane ristmadar (*Cruciata laevipes*), lääne-mõõkrohi (*Cladium mariscus*), nõmmnelk (*Helichrysum arenarium*), poropoorik (*Amylocystis lapponica*), taigapässik (*Inonotopsis subiculosa*), haavanääts (*Junghuhnia pseudozilingiana*), must limasamblik (*Collema nigrescens*), männi-soomussamblik (*Hypocenomyce anthracophila*), karvane kruupsamblik (*Micarea hedlundii*), sile neersamblik (*Nephroma laevigatum*), sõrmjas tardsamblik (*Scytinium teretiusculum*) ja haava-tardsamblik (*Leptogium saturninum*).”;

2) paragrahvi 1 lõike 2 punktis 2 asendatakse sõna „neljateistkümneks” sõnaga „kahekümne kaheks”;

3) paragrahvi 2 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kaitseala asub Ida-Viru maakonnas Alutaguse vallas Agusalu, Edivere, Konsu, Kuningaküla, Permisküla, Puhatu, Karjamaa, Katase, Remniku, Smolnitsa, Vasknarva, Imatu, Kuru, Pootsiku, Sälliku, Varesmetsa, Jaama, Kaatermu, Kamarna, Kivinõmme, Karoli, Jõuga, Ongassaare, Alliku, Taga-Roostoja, Arvila, Metsküla, Kellassaare, Lemmaku, Kauksi, Alajõe, Oonurme, Peressaare, Roostoja, Rajaküla, Kurtina, Uusküla ja Vasavere külas ning Mäetaguse ja Iisaku alevikus, Lüganuse vallas Piilse, Oandu, Rääsa, Lipu, Tarumaa ja Virunurme külas, Jõhvi vallas Kose külas, Toila vallas Konju külas, Lääne-Viru maakonnas Vinni vallas Kaukvere külas ja Jõgeva maakonnas Mustvee vallas Kiissa külas.”;

4) paragrahvi 5 lõikes 1 kustutatakse sõna „Puhatu” ja selle ees olev koma;

5) paragrahvi 5 lõiget 2 täiendatakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Lõike 1 tähenduses loetakse kaitsealal viibimiseks ka kaitse-eeskirjaga lubatud tegevusi sihtkaitsevööndis. Viibimise ajalist piirangut ei kohaldata järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel, riiklikul eluslooduse seirel ja kaitstava loodusobjekti valitseja korraldatud eluslooduse uuringul ja inventuuril ning Miiloja sihtkaitsevööndis asuval Selisoo matkarajal.”;

6) paragrahvi 5 lõike 6 punkti 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) jahipidamine on lubatud aasta ringi piiranguvööndis ning Kurtina, Liivamäe, Mustassaare-Lõpe, Mäetaguse tammiku, Ongassaare, Oonurme ja Smolnitsa sihtkaitsevööndis;

2) punktis 1 nimetatud sihtkaitsevööndites on jahipidamine lubatud 1. augustist 31. jaanuarini ning väikekiskjate ja metssigade küttimine 1. augustist 28. veebruarini.”;

7) paragrahvi 8 lõike 2 punkti 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) Arvila-Kaasiksoo sihtkaitsevöönd;”;

8) paragrahvi 8 lõike 2 punkti 18 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„18) Mustassaare-Lõpe sihtkaitsevöönd;”;

9) paragrahvi 8 lõike 2 punkti 21 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„21) Oonurme sihtkaitsevöönd;”;

10) paragrahvi 8 lõike 2 punkti 37 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„37) Kauksi-Valgesoo sihtkaitsevöönd;”;

11) paragrahvi 9 lõikes 2 asendatakse sõna „Arvila” sõnaga „Arvila-Kaasiksoo”, sõna „Mustassaare” sõnaga „Mustassaare-Lõpe”, sõna „Palkmetsa” sõnaga „Oonurme” ja sõna „Valgesoo” sõnaga „Kauksi-Valgesoo”;

12) paragrahvi 10 lõike 3 lõppu lisatakse punkt 8:

„8) tegevus, mis on vajalik väljaspool kaitseala paiknevate kinnistute sihtotstarbeliseks kasutamiseks alternatiivse võimaluse puudumisel.”;

13) paragrahvi 12 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) tootmisotstarbete rajatise püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks, matkaraja teenindamiseks vajaliku ehitise püstitamine ning ehitise püstitamine riigikaitse tarbeks, kusjuures kaitseala tarbeks rajatise ja Poruni matkaraja teenindamiseks vajaliku ehitise püstitamisel ehituskeeluvööndisse ei laiene ehitisele ranna või kalda ehituskeeluvööndi ehituskeeld;”;

14) paragrahvi 12 lõike 2 punktid 2 ja 3 tunnistatakse kehtetuks;

15) paragrahvi 12 lõike 2 punkti 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) Struuga sihtkaitsevööndis tootmisotstarbete ehitise püstitamine kaitseala tarbeks.”;

16) paragrahvi 12 lõike 3 punktis 1 kustutatakse sõnapaar „ja Puhatu”;

17) paragrahvi 13 lõiget 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kaitsealal on kakskümmend kaks piiranguvööndit:

1) Agusalu piiranguvöönd;

- 2) Alutaguse piiranguvöönd;
- 3) Härjaoja piiranguvöönd;
- 4) Jõuga piiranguvöönd;
- 5) Kauksi piiranguvöönd
- 6) Keetsemani metsa piiranguvöönd
- 7) Kirikumäe piiranguvöönd;
- 8) Kurtna piiranguvöönd;
- 9) Leterma piiranguvöönd;
- 10) Metsiste piiranguvöönd;
- 11) Metsküla piiranguvöönd;
- 12) Mäetaguse tammiku piiranguvöönd;
- 13) Narva jõe piiranguvöönd;
- 14) Oonurme piiranguvöönd;
- 15) Peipsi põhjaranniku piiranguvöönd;
- 16) Puhatu piiranguvöönd;
- 17) Rajasoo piiranguvöönd;
- 18) Roostoja piiranguvöönd;
- 19) Täriveri piiranguvöönd;
- 20) Vasknarva piiranguvöönd;
- 21) Virunurme piiranguvöönd;
- 22) Võhmajärve piiranguvöönd.”;

18) paragrahvi 14 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Agusalu, Härjaoja, Leterma, Mäetaguse tammiku, Puhatu, Rajasoo, Virunurme ja Võhmajärve piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ning kaitsealuste liikide, Puhatu piiranguvööndis muu hulgas ida-võsalille elupaikade kaitse.”;

19) paragrahvi 14 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Peipsi põhjaranniku ja Vasknarva piiranguvööndi kaitse-eesmärk on looduse mitmekesisuse, metsase maastikuilme ja luitekoosluste iseloomuliku loodusliku seisundi säilitamine ja kaitsealuste liikide, Peipsi põhjaranniku piiranguvööndis männisinelase ning Vasknarva piiranguvööndis muu hulgas hariliku käokulla, kiirja ruse ja pruuni lõikheina elupaikade kaitse.”;

20) paragrahvi 14 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Kauksi, Keetsemani metsa, Metsküla, Oonurme, Roostoja ja Täriveri piiranguvööndi kaitse-eesmärk on metsakoosluse säilitamine lendorava elupaikade sidususe tagamiseks ning kaitsealuste liikide kaitse.”;

21) paragrahv 14 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Alutaguse ja Metsiste piiranguvööndi kaitse-eesmärk on metsakoosluse säilitamine metsise elupaikade tagamiseks ning kaitsealuste liikide kaitse.”;

22) paragrahvi 15 lõike 1 punkti 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata ja kaitseala valitseja nõusolekul tähistamata kohas ning rahvaürituse korraldamine Kauksi, Kirikumäe, Peipsi põhjaranniku, Rajasoo ja Võhmajärve piiranguvööndis;”;

23) paragrahvi 15 lõike 2 punkti 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) ehitise püstitamine kaitseala ja riigikaitse tarbeks ja rajatise püstitamine, kusjuures kaitseala tarbeks ehitise püstitamisel ehituskeeluvööndisse ei laiene ehitisele ranna või kalda ehituskeeluvööndi ehituskeeld;”;

24) paragrahvi 15 lõige 2 punkti 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Leterma ja Kurtna piiranguvööndis olemasoleval õuemaal või hajaasustusena ja Metsiste piiranguvööndis olemasoleval õuemaal kuni kahekorruselise hoone püstitamine ning Peipsi põhjaranniku piiranguvööndis avalikult kasutatavate hoonete püstitamine;”;

25) paragrahvi 16 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud:

1) Agusalu, Härjaoja, Jõuga, Kirikumäe, Kurtna, Leterma, Peipsi põhjaranniku, Mäetaguse tammiku, Puhatu, Rajasoo, Vasknarva, Virunurme ja Võhmajärve piiranguvööndis turberaie langi pindalaga kuni kaks hektarit, välja arvatud Kurtna piiranguvööndi metsakvartalites numbriga AT309, AT344, AT345 ning metsakvartali AT362 eraldistes 4 ja 5 ning kaitsealal paiknevate järvede kalda piiranguvööndis ja Peipsi järve ranna piiranguvööndis;

2) Alutaguse piiranguvööndis harvendus-, valgustus-, kujundus- ja valikraie 1. augustist 31. jaanuarini, kusjuures harvendus- ja valikraiel ei tohi metsa täius jääda väiksemaks kui 0,6 ning ühe hektari kohta tuleb alates ühe hektari suurusest langist jätta raiumata vähemalt 15% langi pindalast, kus säilitatakse ka alusmets ja II rinne;

3) Kauksi, Keetsemani metsa, Metsküla, Oonurme, Roostoja ja Tärivere piiranguvööndis harvendus- ja valikraie 1. septembrist 15. märtsini ning valgustus- ja kujundusraie aastaringselt, kusjuures raiel tuleb tagada lendorava liikumiskoridori säilimine;

4) Metsiste piiranguvööndis lageraie langi suurusega kuni üks hektar ja turberaie langi suurusega kuni kaks hektarit 1. augustist 31. jaanuarini, kusjuures raie piirneval eraldisel ei ole lubatud enne, kui järelkasvu keskmine kõrgus on vähemalt kuus meetrit, turberaiel peab raiejärkude vahe olema vähemalt 10 aastat ning üle 60 aasta vanuse metsa osakaal ei tohi jääda vähemaks kui 50%;

5) lageraie hall-lepikutes langi pindalaga kuni üks hektar.

(2) Raiete tegemisel metsamaal, välja arvatud hall-lepikutes, tuleb säilitada puistu liikide ja vanuse mitmekesisus. Elustiku mitmekesisuse säilitamiseks tuleb raiel, välja arvatud hall-lepikutes, ühe hektari kohta jätta alles vähemalt 20 tihumeetrit kasvavaid puid või nende säilinud püstiseisvaid osi, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alaliseks. Elustiku mitmekesisuse tagamiseks alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid, mände ja haabasid, samuti eritunnustega, nagu põlemisjälgede, õõnsuste, tuuleluudade või suurte okstega puid.

(3) Piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab.”;

26) neljas ja viies normitehniline märkus sõnastatakse järgmiselt:

„⁴ Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on kantud määruse lisas 1 ja 2 esitatud kaardile, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (möötkava 1 : 10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Kliimaministeeriumis, Keskkonnaportaalis (<https://register.keskkonnaportaali.ee/register>) ja maainfosüsteemis (<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/looduskaitse>).

„⁵ Seletuskirjaga saab tutvuda riigipilve seletuskirjade lehel <https://pilv.envir.ee/index.php/s/LMmeWPj2FdZNS4g>”;

27) määruse lisas 1 esitatud kaardilehed „Alutaguse rahvuspark” ja lisas 2 esitatud kaart „Rada Peipsi järvele” asendatakse käesoleva määruse lisas olevate kaartidega (lisatud)¹.

(2) Vabariigi Valitsuse 26. märtsi 2020. a määruses nr 23 „Paadenurme looduskaitseala kaitse-eeskiri” tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 lõikes 2 asendatakse sõna „neljaks” sõnaga „kolmeks”;

2) paragrahvi 5 lõike 2 punkt 4 kustutatakse;

3) paragrahvi 6 lõikes 2 kustutatakse sõnapaar „ja Kiissa”;

4) neljas ja viies normitehniline märkus sõnastatakse järgmiselt:

„⁴ Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on kantud määruse lisas esitatud kaardile, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1 : 10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Kliimaministeeriumis, Keskkonnaportaalis (<https://register.keskkonnaportaali.ee/register>) ja maainfosüsteemis (<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/looduskaitse>).

„⁵ Seletuskirjaga saab tutvuda riigipilve seletuskirjade lehel <https://pilv.envir.ee/index.php/s/LMmeWPj2FdZNS4g>.”;

5) määruse lisas esitatud kaart „Paadenurme looduskaitseala” asendatakse käesoleva määruse lisas 3 esitatud kaardiga (lisatud)¹.

§ 2. Muudatuste põhjendused

Määruse seletuskirjas² on esitatud põhjendused:

- 1) kaitse-eesmärkide muutmise kohta;
- 2) kaitsekorra muutmise kohta;
- 3) kaitseala välispiiri muutmise kohta;
- 4) kaitsevööndite muutmise kohta.

§ 3. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 4. Menetluse läbiviimine

Määruse menetlus viidi läbi kliimaministri 17. oktoobri 2024. a käskkirjaga nr 1-2/24/401 algatatud haldusmenetluses. Menetluse ülevaade koos ärakuulamise tulemustega on esitatud käesoleva määruse seletuskirjas.

§ 5. Vaidlustamine

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

¹ Kaitseala välis- ja vööndite piirid on kantud määruse lisas esitatud kaardile, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1 : 10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Kliimaministeeriumis, Keskkonnaportaalis (<https://register.keskkonnaportaali.ee/register>) ja maainfosüsteemis (<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/looduskaitse>).

² Seletuskirjaga saab tutvuda riigipilveseletuskirjade lehel <https://pilv.envir.ee/index.php/s/LMmeWPj2FdZNS4g>.

Kristen Michal
Peaminister

Andres Sutt
Energeetika- ja keskkonnaminister

Keit Kasemets
Riigisekretär

Lisa 1. Alutaguse rahvuspark

Lisa 2. Rada Peipsi järvele

Lisa 3. Paadenurme looduskaitseala